NEB - GRADE XII Sub.Code : 670

Procedural Law

विद्यार्थीहरूले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा उत्तर दिनुपर्नेछ । दायाँ किनारामा दिइएको अङ्कले पूर्णाङ्क जनाउँदछ ।

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.

Time: 3 hrs. Full Marks: 100

Pass Marks: 35 (For partial students only)

समूह 'क' (Group 'A')

(विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Long answer questions)

कुनै तीन प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् (Attempt any three questions)

3χ90=30

- १. विवादको वैकल्पिक समाधान भनेको के हो? यसका उपायहरू व्याख्या गर्नुहोस्। What is alternative dispute resolutions? Describe its methods.
- सामान्य कार्यविधि भन्नाले के बुिभन्छ ? देवानी कार्यविधि संहिता २०७४ को आधारमा देवानी कार्यविधिको वर्णन गर्नुहोस् ।

What do you mean by General procedure? Explain the civil procedure in accordance with civil procedure code 2074

- 3. अभियोग पत्र भनेको के हो ? यसको दर्ता प्रिक्रयाबारे वर्णन गर्नुहोस्। What is charge-sheet ? Explain its filing process.
- ४. मुलतवी भनेको के हो ? मुद्दा मुलतवी राख्ने कार्यविधि उल्लेख गर्नुहोस्। What is adjournment? Mention the procedure of case adjournment.

समूह 'ख' (Group 'B')

(सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Short answer questions)

क्नै आठ प्रश्नको उत्तर दिन्होस् (Attempt any eight questions)

ZXX=RO

- प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त भनेको के हो ? न्याय सम्पादनमा यसको पालना किन आवश्यक छ ? वर्णन गर्नुहोस् ।
  - What is principle of Natural Justice? Describe why it is necessary to follow in judgment.
- ६. अधिकार क्षेत्र भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? अधिकार क्षेत्र सम्बन्धी सिद्धान्तको न्याय सम्पादनमा किन महत्त्व रहन्छ ? वर्णन गर्नहोस् ।

What do you mean by Jurisdiction? Why principle of Jurisdiction is important in Judgment? Describe.

क्रमशः(Contd...)

670 (2

७. निर्णयाधार भनेको के हो ? फैसलामा यसको किन महत्त्व रहन्छ ?

What is Ratio-decidendi? Why its importance in Court decision?

- ८. तारिख भनेको के हो ? यसका प्रकारहरु उल्लेख गर्नुहोस् ।
  - What is date of presence (Tarikh)? State its types.
- ९. रिट निवेदन भनेको के हो ? यसको दर्ता प्रिक्रियाबारे प्रकाश पार्नुहोस् । What is writ petition ? Highlight its filing process.
- 90. कार्यविधि कानून र सारवान कानूनका बीचको फरक देखाउनुहोस्।
  Trace out the difference between procedural law and substantive law.
- 99. प्रमाण कानूनको अर्थ र परिभाषा दिदै प्रमाणका प्रकार उल्लेख गर्नुहोस्।
  Give the meaning and definition of evidence law and mention its kinds.
- 9२. अभियुक्त र अपराधिका बीच फरक देखाउदै उनीहरूलाई थुनामा राख्ने कार्यविधि उल्लेख गर्नुहोस्। Show the difference between accused and convicted persons and state the procedure of imprisonment to them.
- १३. अर्ध-न्यायिक निकायहरुमा गरिने मुद्दाको अभियोजन र न्याय निरुपण सम्बन्धी कार्यविधिको वर्णन गर्न्होस् ।

Describe the procedure of prosecution and adjudication of the case in Quasijudicial bodies.

१४. अदालित व्यवस्थापन भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? वर्णन गर्नुहोस् ।

What do you mean by court management? Explain.

समूह 'ग' (Group 'C')

(अति सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू /Very short answer questions)

१५. क्नै पन्ध्रको छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस्:

9xx?=30

Write short notes on any **fifteen** questions:

क) हकदैया (Locus standi)

ख) प्रासङ्गीक कथन (Obiter dicta)

ग) फिराद-पत्र (Complaint-paper)

घ)मृत्युकालीन घोषणा (Dying declaration)

ङ) न्यायधिकरण (Tribunal)

च) सोधपुछ (Examination)

छ) अदालती दस्तुर (Court fee)

ज) प्रतिवाद (Defense)

भा) तहिककात (Investigation)

ञ) धरौटी (Bail)

- ट) इजलासको मर्यादा (Bench Decorum) ठ) विशेष कार्यविधि (Special procedure)
- ड) पश्चातदर्शि असर (Retrospective effect)
- ढ) लिखत प्रमाण (Documentary evidence)
- ण) अर्धन्यायिक निकाय (Quasi-Judicial body)
- त) जाहेरी दरखास्त (First Information Report)
- थ) फैसला कार्यान्वयन अधिकृत (Decision execution officer)

-0-